

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jakuba Camrdy a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Viktora Kučery v právní věci žalobce: **L. K.**, proti žalované: **Vězeňská služba ČR, Věznice Jiřice**, se sídlem Ruská cesta 404, Jiřice, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 16. 12. 2019, č. j. 54 A 83/2019 - 20,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalované **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

O d ů v o d n ě n í :**I. Vymezení věci**

[1] Žalobce se kasační stížností domáhá zrušení v záhlaví označeného usnesení Krajského soudu v Praze, jímž byla zamítnuta žádost žalobce o ustanovení zástupce v řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalované, jenž má spočívat v nevybavení společenských místností oddílu 2C1 Věznice Jiřice záchodem a v neumožnění volného přístupu k záchodu při sledování televize.

[2] Žalobce podal dne 11. 12. 2019 u krajského soudu návrh na ustanovení zástupce v uvedeném řízení, neboť se obává, že žalovaná při zajišťování odesílání a doručování korespondence zatají některou z odesílaných či doručovaných písemností, aby zmařila předmětné řízení, v němž sleduje protichůdný zájem.

[3] Krajský soud v napadeném usnesení dospěl k závěru, že ustanovení zástupce není v předmětném řízení nezbytné k ochraně práv účastníka řízení. Obava žalobce z nezákonného maření jeho obrany není ničím podložena, neboť veškerá podání žalobce byla soudu doručena a všechny doručky u písemností zaslaných soudem žalobci jsou opatřeny jeho vlastnoručním podpisem. Obava žalobce je tedy nedůvodná.

[4] Žaloba byla podána řádným způsobem, přičemž žalobce jasně identifikoval, v čem spočívá jím tvrzený nezákonný zásah a čeho se žalobou domáhá. Vzhledem k tomu, že žalobce rovněž zaplatil soudní poplatek ve výši 100 Kč v souladu s usnesením krajského soudu ze dne

4. 12. 2019, č. j. 54 A 83/2019 – 14, jímž byl žalobce částečně osvobozen od soudních poplatků v rozsahu 95 %, nedošlo by ani v případě, že by nevyvinul žádnou další procesní aktivitu, ke zmaření jeho obrany proti zásahu žalované.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalované

[5] V úvodu kasační stížnosti stěžovatel namítá nesprávné poučení v napadeném usnesení, podle něhož není proti předmětnému usnesení kasační stížnost přípustná dle § 104 odst. 3 písm. c) s. ř. s. Uvedené ustanovení dopadá na rozhodnutí krajských soudů, která jsou podle své povahy dočasná, to však není případ nyní napadeného usnesení.

[6] Žalobce („stěžovatel“) v kasační stížnosti dále především krajskému soudu vytýká, že své usnesení opřel o nedostatečná skutková zjištění.

[7] K závěru soudu, podle něhož je obava stěžovatele z nezákonného maření jeho obrany nepodložená, stěžovatel uvádí, že vzhledem k tomu, že žalované nebyl v době doručování předchozích písemností doručen stejnopis podané žaloby, nemohla o žalobě vědět, a tedy neměla ani důvod bránit v doručování písemností pod příslušnou spisovou značkou.

[8] Vzhledem k tomu, že se stěžovatel momentálně nachází ve výkonu trestu odnětí svobody, nemá možnost činit procesní úkony, k nimž je nutná jeho osobní přítomnost, např. nahlížení do spisu, obstarávání podkladů atd., nemůže tedy hájit svá práva v neomezeném rozsahu.

[9] Vzhledem k uvedenému stěžovatel trvá na nezbytnosti ustanovení zástupce v předmětném řízení před krajským soudem.

[10] Zároveň stěžovatel s odkazem na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 – 19, publ. pod č. 3271/2015 Sb. NSS (všechna zde citovaná rozhodnutí Nejvyššího správního soudu jsou dostupná též na www.nssoud.cz), uvádí, že v řízení o nyní posuzované kasační stížnosti není zatížen poplatkovou povinností dle zákona č. 549/1991 Sb. o soudních poplatcích, ani není povinen být zastoupen advokátem dle § 105 odst. 2 s. ř. s.

[11] Žalovaná ve svém vyjádření popřela tvrzení stěžovatele o obavě ze zatajování úřední korespondence. Stěžovatel vede proti Vězeňské službě ČR nespočet soudních řízení napříč celou soudní soustavou, přičemž ani on sám nikdy nenamítal, že by snad neobdržel úřední korespondenci v některém z těchto řízení.

[12] Dále má žalovaná za to, že v případě stěžovatele nebyla naplněna ani další z podmínek ustanovení zástupce, neboť předmětná žaloba je podle jejího názoru zjevně neúspěšná. Stěžovatel je osobou ve výkonu trestu, což přirozeně přináší určitá omezení volného pohybu po budovách věznice, neznamená to však, že by mu bylo jakkoliv bráněno v přístupu k sociálnímu zázemí při jeho dožádání.

[13] Žalovaná se ztotožnila se závěrem krajského soudu, podle něhož není ustanovení zástupce v předmětném řízení nezbytné, a dodala, že stěžovatel vede sám řadu soudních sporů, v jejichž rámci si osvojil právní znalosti a svá podání je schopen řádně formulovat.

[14] K námitce stěžovatele, podle něhož je jako osoba ve výkonu trestu omezen na svém právu nahlížet do soudního spisu, žalovaná uvedla, že o existenci případných příloh k podáním se z nich stěžovatel dozví a na jeho žádost mu budou soudem patrně bez dalšího zaslány.

pokračován í

[15] Trvat na zastoupení stěžovatele jen z toho důvodu, že se nachází ve výkonu trestu, by bylo dle žalované zcela excesivní a nevhodné.

III. Hodnocení Nejvyššího správního soudu

[16] Nejvyšší správní soud přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozhodnutí krajského soudu (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a je podána oprávněnou osobou, neboť stěžovatel byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.). Současně lze dát zapravdu názoru stěžovatele o přípustnosti kasační stížnosti v předmětné věci (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 5. 2014, č. j. 3 As 125/2012 - 43, publ. pod č. 3072/2014 Sb. NSS, bod 41). Poučení uvedené v napadeném usnesení krajského soudu bylo v tomto ohledu chybné, což ovšem není vada, která by způsobovala jeho nezákonnost.

[17] I pokud jde o podmínku zaplacení soudního poplatku za danou kasační stížnost, lze souhlasit s názorem stěžovatele, neboť rozšířený senát Nejvyššího správního soudu ve stěžovatelem zmiňovaném usnesení ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014 - 19, skutečně dospěl k následujícímu závěru: „*Stěžovatel má povinnost zaplatit poplatek za řízení o kasační stížnosti jen tehdy, pokud kasační stížnost směřuje proti rozhodnutí krajského soudu o návrhu ve věci samé (o žalobě), či o jiném návrhu, jehož podání je spojeno s poplatkovou povinností [§ 1 písm. a), § 2 odst. 2 písm. b) a § 4 odst. 1 písm. d) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích].*“ V této věci však nebylo napadeným usnesením rozhodováno o návrhu ve věci samé, jelikož se jedná o procesní rozhodnutí učiněné v řízení o žalobě, jímž se toto řízení nekončí. Stěžovateli tedy povinnost zaplatit soudní poplatek za danou kasační stížnost vůbec nevznikla.

[18] Pokud jde o podmínku spočívající v obligatorním zastoupení stěžovatele bez příslušného právního vzdělání advokátem v řízení o kasační stížnosti, své závěry učiněné v citovaném rozhodnutí ve vztahu k soudnímu poplatku dále promítl rozšířený senát i do následující úvahy: „*Je-li podána kasační stížnost proti usnesení krajského soudu o neosvobození od soudních poplatků, o neustanovení zástupce či proti jinému procesnímu usnesení učiněnému v řízení o žalobě, je rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti učiněno v rámci tohoto řízení, a proto se zde ustanovení § 105 odst. 1 a 2 s. ř. s. neuplatní.*“ Z citovaného usnesení rozšířeného senátu tedy plyne, že ani povinné zastoupení stěžovatele bez příslušného právního vzdělání advokátem není vyžadováno v těch případech, kdy kasační stížnost směřuje, tak jako v nyní posuzované věci, proti procesnímu rozhodnutí, jímž se řízení před krajským soudem nekončí.

[19] Nejvyšší správní soud následně posoudil kasační stížnost v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů, přičemž zkoumal, zda napadené rozhodnutí krajského soudu netrpí vadami, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

[20] Podstatou projednávané věci je otázka, zda stěžovatel nezbytně potřebuje k hájení svých práv zástupce, tedy splnění druhé z podmínek pro ustanovení zástupce podle § 35 odst. 10 s. ř. s.

[21] Nejvyšší správní soud se plně ztotožňuje se závěrem krajského soudu, dle kterého stěžovatelova žaloba jednoznačně prokazuje, že je schopen si svá práva hájit sám. Žaloba obsahuje veškeré zákonem vyžadované náležitosti a je podrobně odůvodněna. Nelze také přehlédnout, že stěžovatel v minulosti opakovaně prokázal schopnost samostatně hájit svá práva. K těmto závěrům Nejvyšší správní soud již dospěl např. v rozsudku ze dne 12. 10. 2016,

č. j. 1 As 256/2016 - 14, ze dne 22. 11. 2017, č. j. 2 As 346/2017 - 13, nebo ze dne 9. 11. 2017, č. j. 4 As 204/2017 - 23.

[22] Stěžovatel v kasační stížnosti namítá, že nebude moci nahlížet do správního spisu. V tomto ohledu lze dát zapravdu argumentaci žalované. Právo stěžovatele na nahlížení do spisu může být dostatečně k jeho žádosti realizováno i zasláním opisu příslušných listin krajským soudem, tedy nesrovnatelně méně nákladným způsobem.

[23] Jak již bylo uvedeno výše, zdejšímu soudu je z jeho činnosti známo, že stěžovatel vede a v minulosti vedl celou řadu soudních řízení, přičemž ve většině případů se jedná o spory s Vězeňskou službou ČR, respektive jejími jednotlivými útvary. V žádném z těchto řízení stěžovatel nedoložil, že by mu byla vězeňskou službou zatajována korespondence, nebo jinak mařeno řízení. I vzhledem k uvedenému lze souhlasit se závěrem krajského soudu, podle něhož je tato obava stěžovatele nedůvodná.

IV. Závěr a náklady řízení

[24] Nejvyšší správní soud kasačním námitkám nepřisvědčil a neshledal ani vadu napadeného usnesení či jemu předcházejícího řízení, ke které by musel přihlídnout z úřední povinnosti, kasační stížnost proto zamítl podle § 110 odst. 1 věty poslední s. ř. s.

[25] Výrok o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Účastník, který měl ve věci plný úspěch, má právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Úspěšné žalované ovšem v tomto řízení žádné náklady nad rámec běžné administrativní činnosti nevznikly, takže jí Nejvyšší správní soud náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 28. února 2020

JUDr. Jakub Camrda
předseda senátu